

نخستین بانک ایران با پول زنان تاسیس شد!

۱۹ مرداد ۱۳۹۴ ساعت ۱۸:۰۴

تشکیل بانک به شکل جدید نخستین بار در سال ۱۲۵۸ شمسی، ده سال قبل از بوجود آمدن بانک شاهی از سوی حاج محمد حسن امین دارالضرب یکی از صرافان بزرگ تهران به ناصرالدین شاه قاجار پیشنهاد شد، اما متأسفانه این پیشنهاد با دخالت های بیگانگان و عوامل آنان جامه عمل نپوشید و بجای آن بانک شاهی در ایران مستقر گردید.

در زمینه تاسیس بانک ملی، اولین قشر از مردم ایران که در دوران مشروطیت به فکر ایجاد بانک ملی افتاد، زنان بودند که برای اولین بار در نشریه ندای وطن به تاسیس بانک ملی اشاره و آن را مطرح کردند که «بانک ملی را بر پا می کنیم». با این حال پس از تشکیل نخستین مجلس شورای ملی مسئله استقراض مجدد از دول بیگانه بار دیگر مطرح شد و این بار راه حلی به غیر از استقراض از سوی نمایندگان مجلس پیشنهاد شد و آن هم تأسیس بانک ملی با سرمایه ایرانی بود. تا پیش از این بانک هایی چون بانک شاهی و بانک شاهنشاهی در ایران فعالیت می کردند و سرمایه گذران این دو بانک، روس و انگلیس بودند که از هیچ منفعتی خود را بی نصیب نگه نمی داشتند. برای تشکیل نخستین بانک ملی در مجلس بحث های فراوان شد و بسیاری از رجال با دادن جوهری برای تأسیس بانک سرمایه گذاری کردند و از ملت و دیگر رجال نیز خواستار آن شدند تا به صورت داوطلبانه برای تأسیس این بانک اقدام کنند. زنان از نخستین کسانی بودند که برای این کار داوطلب شدند و مشارکت خود را اعلام کردند و این امر در حالی صورت می گرفت که زنان این دوره فاقد شغل و درآمد بودند و به غیر از طبقه اشراف که درآمدهای ملکی داشتند اکثر آنان اندوخته ای غیر از طلا و جواهرات اندک خود نداشتند. در اعلامیه تاسیس این بانک آمده است: «مخدرات محترمه در مجالس و مساجد و معابر به صدا درآمدند که این وجه را ولو اینکه مجاناً باشد و بلاعوض خودمان حاضریم که به دولت داده و از خارجه استقراض نشود».

یکی از داوطلبان، زنی از قزوین است که از فواید بانک ملی به خوبی آگاه است، در حد توان خود سعی دارد که گامی برای استقلال اقتصادی کشورش بردارد و به همین منظور زیورآلات خود را که سرمایه ای است در پستوی خانه اش و برای روز مبادا نگهداری کرده است به اضافه اندوخته «زنی از همسایگان» به خانه ملت می فرستد بلکه بانک ملی راه بیفتد. این مکتوب در نشریات مختلف آن زمان چون مجلس و حبل المتین منتشر شد.

چنانکه در این باره آمده است: «این کمینه مقدار ناقابل از زیورآلات خودم را که برای ایام محنت ذخیره کرده بودم فقط برای افتخار به توسط حضرت مستطاب عالی به جهت بانک ملی فرستادم. از حضور مبارک عالی عاجزانه استدعا دارد که هدیه مختصر

کمینه را با نظر بلند خودتان دیده، بفرمایید اشیاء مرسوله را اعضای محترم بانک ملی با امانت و شرافت خودشان فروخته و هر چه قیمت آنها شد سند سهام بانک را برای کمینه روانه فرمایند. چه کنم زیاده از این قادر نبودم مگر اینکه جان خود را در موقع فدای ترقی وطن عزیز نمایم. زنی هم از همسایگان کمینه حمیت و غیرت نموده با اینکه شوهر ندارد و یک پسر صغیر دارد آن بیچاره پول نقد نداشت سه فقره اسباب که رد صورت علیحده ثبت شده به توسط کمینه تقدیم حضور مبارک نموده که آنها را هم فروخته سند سهام بانک ملی را به اسم صغیر مشارالیه مرحمت فرمایند».

همچنین گفته شده یک زن کل ارث خود را که به مبلغ آن روز ۵ هزار تومان بود یک جا هدیه کرد. گزارشی از بیانیه زنان آن دوران خطاب به بازاریانی که پول‌های خود را در بانک خارجی می‌گذاشتند، نیز نقل شده است. در این بیانیه زنان، مردان ثروتمندی که اموال خود را به بانک‌های خارجی سپردند، بی غیرت خطاب می‌کردند و می‌گفتند به سرنوشت این ملت بی اعتنایید و چرا ادعای مردانگی می‌کنید.

البته حمایت و یاری زنان به تاسیس بانک ملی به قشر خاصی محدود نبود. نه تنها اقشار محروم و ستم کش جامعه ایران، بلکه در این خیزش عمومی، همه اقشار و طبقات جامعه مشارکت داشتند و گروهی از زنان اعیان و اشراف کشور نیز متعهد شدند بر حسب تمکن مالی خویش از یک صد تومان تا هزار تومان کمک کنند.

منابع:

۱- امامی، فیض‌الله، «نقش نشریات و تشکل‌های سیاسی و اجتماعی زنان در انقلاب مشروطه»، مجموعه مقالات همایش و بزرگداشت مشروطه، تبریز: ۱۳۸۳.

۲- بامداد، بدرالملوک، زن ایرانی از انقلاب مشروطیت تا انقلاب سفید، تهران: ۱۳۴۷.

۳- تاریخچه سی ساله بانک ملی ایران، تهران: ۱۳۳۸.

منبع: قدس آنلاین

آدرس مطلب :

<https://www.cafetariikh.com/news/۳۱۱۹۵/تاسیس-زنان-پول-ایران-بانک-نخستین>